

בחירות לרשויות המקומיות

עדכוני חקיקה

יולי 2023

רקע

- ביולי 2023 אושר בכנסת תיקון חקיקה מקיף לדיני הבחירות ברשויות המקומיות. במצגת זו מפורטים **עיקרי** השינויים הרלוונטיים למנהלי הבחירות.
- מרבית התיקונים חלים גם ביחס לבחירות למועצות אזוריות, בשינויים המחויבים.
- חלק מהתיקונים כוללים התאמה להסדרים מהבחירות לכנסת.
- חלק מההסדרים שנקבעו מחייבים **פירוט בתקנות**, שיתקין השר בעתיד הקרוב.

הגשת רשימות מועמדים

לוח זמנים להגשת רשימות

	לאחר התיקון	מצב קיים
הגשת רשימות: 20.9, 9:00-11:00	-41	-34
הגשת רשימות: 21.9, 15:00-21:00	-40	-33
+ מועד אחרון להגשת עירבון (הוקדם המועד) וכתבי הסכמת מועמד		
הודעה על ליקויים הניתנים לתיקון	-30	-26
תיקון ליקויים	-28	-23
התייעצות עם ועדת הבחירות		
הודעה על אישור / סירוב לאשר	-23	-20
עתירה לבית משפט	-20	-17
פסק דין בעתירה	-14	-12
בקשת רשות ערעור לבימ"ש העליון	-12	
פסק דין על ידי בימ"ש העליון	-7	

רשימות מועמדים: כללי הגשה ובדיקה

רקע

הגופים הרשאים להגיש רשימת מועמדים:

- סיעת כנסת
- מפלגה בכנסת
- סיעת מועצה יוצאת
- קבוצת בוחרים (תומכים)

כל גוף יכול להגיש רשימה **אחת בלבד** בכל רשות.

רשימות מועמדים: כללי הגשה ובדיקה

התיקון

גוף המגיש יותר מרשימה אחת

- במצב בו הגיש גוף רשימת מועמדים ולאחר מכן הוגשה מטעמו רשימה **נוספת** – לא יקבל מנהל הבחירות את הרשימה **המאוחרת** מביניהן.
- במצב בו הוגשה רשימה **משותפת** מטעם מספר גופים, **ורק חלק** מהגופים הגישו מטעמם רשימה קודם לכן – יראו את הרשימה השנייה בזמן כאילו הגישו אותה רק הגוף או הגופים שלא הגישו רשימה קודם לכן.

רשימות מועמדים: כללי הגשה ובדיקה

שיוך מועמדים ברשימה משותפת

בכל רשימת מועמדים משותפת מטעם מספר גופים (סיעת כנסת, מפלגה בכנסת או סיעת מועצה יוצאת) – תצוין ביחס לכל מועמד ברשימה **לאיזה מהגופים** הוא משתייך.

המשמעות: שדה נוסף בחוברת הסגולה.

מדינת ישראל
המפקח הארצי על הבחירות
הבחירות לרשויות המקומיות

**רשימת מועמדים משותפת
לבחירות**

למועצת הנגידה למועצה המקומית

שם הרשימה המשותפת: _____
שם הישוב: _____

שיוך: סיעת כנסת
 מפלגה בכנסת
 סיעת מועצה יוצאת

שם הרשימה המשותפת: _____
שם מנהל הבחירות: _____

שם מנהל הבחירות: _____
הקב"ל: _____
שם הישוב: _____

תאריך: 27.11.23

רשימות מועמדים: כללי הגשה ובדיקה

כתבי הסכמה

יוגש כתב הסכמה של כל אחד מהמועמדים **חתום בידו**

המשמעות:

- הבהרת המצב הנוהג ביחס לחובת חתימה
- בוטלה הגשה במברק
- אין שינוי במועד הגשת כתבי ההסכמה - המועד האחרון להגשת הרשימות

הגשת רשימות מועמדים: כללי הגשה ובדיקה

כשירות בא כח רשימה

כשירים להיות בא כח רשימה וממלא מקומו – מי שמלאו לו 18 שנים לפחות.

הגשת רשימות מועמדים: ליקויים ברשימת מועמדים

מנהל הבחירות לא יאשר רשימה בשל הימצאות הליקויים הבאים, שאינם ניתנים לתיקון.

הערות	הליקוי
אין שינוי ביחס לכלל שמאפשר להשלים חתימות בשל פסילת תומכים ספציפיים	רשימה מטעם קבוצת בוחרים (תומכים), הכוללת מראש מספר לא מספיק של חותמים
אם פחת מספר המועמדים הנדרש בשל פסילת מועמד מסוים, הדבר אינו פוסל את הרשימה (ואין הוספת מועמד אחר)	רשימה המונה פחות משליש מחברי המועצה העומדת לבחירה, לרבות בשל אי-צירוף כתב הסכמת מועמד
רלוונטי רק לרשימה המוגשת מטעם קבוצת בוחרים (תומכים)	רשימה ללא תצהיר בא כח הרשימה

הגשת רשימות מועמדים: ליקויים ברשימת מועמדים

מנהל הבחירות לא יאשר רשימה בשל הימצאות הליקויים הבאים, שאינם ניתנים לתיקון.

הערות	הליקוי
<p>ניתן בכל זאת לתקן את הליקוי באמצעות שינוי זהות הגוף המגיש לגוף אחר, ללא שינוי זהות בא הכח שחתם.</p> <p>המשמעות: רלוונטי למצבים של טעות ביחס לזהות הגוף המגיש, בשל קיומן של סיעות אם/בת. כלומר, כאשר אותו אדם הוא בא כח של שני גופים שונים.</p>	<p>רשימה מטעם סיעה ללא חתימת בא כח הסיעה</p> <p>רשימה מאוחרת (שניה) שהגיש גוף בכפוף לכלל לפיו במצב בו הוגשה רשימה משותפת מטעם מספר גופים, ורק חלק מהגופים הגישו מטעמם רשימה קודם לכן – יראו את הרשימה השנייה בזמן כאילו הגישו אותה רק הגוף או הגופים שלא הגישו רשימה קודם לכן.</p>
	<p>רשימה שבוצעו בה החלפות או שינויים: החלפת מועמד, מחיקה או הוספה של מועמד, שינוי בסדר הרישום</p>

הגשת רשימות מועמדים: ליקויים ברשימת מועמדים

מנהל הבחירות לא יאשר רשימה בשל הימצאות הליקויים הבאים, שאינם ניתנים לתיקון.

הערות	הליקוי
	רשימה שלא ניתן לגביה עירבון במועד
	רשימה שלא הוגשה על גבי החוברות

יתר הליקויים הם ברי תיקון
והכל בהתאם לכללים המפורטים בחוק

הגשת רשימות מועמדים: כינויים ואותיות

אותיות "תפוסות"

רקע

לסיעות כנסת, מפלגות בכנסת וסיעות מועצה יוצאת - זכות עדיפות לשימוש בכינויים ואותיות "תפוסות" על ידן.
עד כה **מפלגה בכנסת** יכלה לקבוע עבורה אות "תפוסה" אחת.

התיקון

מפלגה בכנסת יכולה לקבוע עבורה **אות אחת** או **צירוף מסוים** של עד 3 אותיות. המשמעות: סיעות כנסת זכאיות "לתפוס" את כל האותיות שלהן בנפרד, ואילו מפלגה זכאית "לתפוס" אות אחת **או** את צירוף האותיות שלה.

כנהוג, מנהלי הבחירות יקבלו את רשימת סיעות/מפלגות הכנסת, כולל באי נח ואותיות "תפוסות", טרם מועד הגשת הרשימות.

הגשת רשימות מועמדים: כינויים ואותיות

מפלגה בכנסת

מפלגת הצדק
צד/צדק

הצירוף במלואו "תפוס"
צד/צדק
ולא כל אות בפני עצמה
(ד', צ', ק')

מפלגת מורי הנהיגה
ל

האות "תפוסה"
ל

סיעה בכנסת / סיעת מועצה יוצאת

סיעת החורף
שלג

כל אחת מהאותיות
"תפוסה" בפני עצמה
ג, ל, ש

הגשת רשימות מועמדים: כינויים ואותיות

אישור אותיות לרשימה

מצב קיים

כל רשימת מועמדים זכאית לבקש עד **2** אותיות שונות.

לאחר התיקון

כל רשימת מועמדים זכאית לבקש עד **3** אותיות שונות.

עד המועד לתיקון ליקויים (28-) בא כח רשימה רשאי לבקש **לשנות** את הכינוי או את האותיות, ללא זכות עדיפות (יחול הכלל הרגיל של סדר הבקשות).

נותרים בתוקף שאר הכללים לאישור אותיות

מזכירי ועדות קלפי

מזכירי ועדות קלפי

מספר המזכירים ותפקידיהם

- מנהל הבחירות ימנה **לכל** ועדת קלפי **2 מזכירים**
- מנהל הבחירות רשאי (באישור המפקח הארצי) למנות **מזכירים נוספים מעבר למכסת השליש** הקבועה כיום.
- מנהל הבחירות רשאי להטיל על המזכירים **תפקידים נוספים** לשם סיוע לו, לדוגמה: קולטים, מזכירים מובילים, מוקד טלפוני, תפעול מערכות מחשוב וכו'.

מזכירי ועדות קלפי

תנאי כשירות למזכירים

- כשיר לכהן כמזכיר מי ששן 21 ומעלה ביום הבחירות.
- לא היה חבר מפלגה, רשימה או סיעה, ולא נטל חלק בפעילות מטעם מפלגה, רשימה או סיעה בשלוש השנים שקדמו ליום הבחירות.

ועדות קלפי

ועדות קלפי

הרכב סיעתי ומינוי

מצב קיים

ועדת הבחירות יכלה למעשה לקבוע את ההרכב הסיעתי עד למועד מינוי חברי ועדות הקלפי (עד יום 14-).

לאחר התיקון

- ועדת הבחירות תקבע את ההרכב הסיעתי של ועדות הקלפי עד יום 35-
- ברשות בה לא מכהנת מועצה נבחרת, ההרכב הסיעתי ייקבע עד יום 20-

המשמעות: יותר זמן לסיעות להיערך ולאייש את ועדות הקלפי.
אין שינוי במועד המינוי באמצעות כתבי המינוי (עד יום 14-)

ועדות קלפי

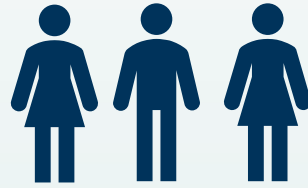
כשירות ושכר

- בן 17 ומעלה ביום הבחירות.
- תשלום לחברי ועדות קלפי, על ידי הסיעה ובהחזר מאוצר המדינה: השוואת התעריף לבחירות לכנסת.

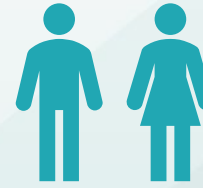

מנין חוקי בוועדת קלפי

המצב הרצוי (איוש מלא):

3 חברי ועדת קלפי:
יו"ר, סגן וחבר

2 מזכירים

מנין חוקי בוועדת קלפי

הרכב מינימלי (איוש חלקי):

לאחר התיקון

2 בעלי תפקידים, אחת האפשרויות:

מזכיר + חבר ועדת קלפי
 מזכיר + המזכיר הנוסף
 (ימונה כחבר ועדת קלפי)

3 בעלי תפקידים, אחת האפשרויות:

מזכיר + 2 חברי ועדת קלפי
 2 מזכירים + חבר ועדת קלפי
 (מזכיר אחד ימונה כחבר ועדת קלפי)
 2 מזכירים + 1 מזכיר רזבי
 (2 מזכירים ימונו כחברי ועדת קלפי)

מצב קיים

במהלך יום הבחירות

מזכיר הוועדה

בספירה

2 בעלי תפקידים, אחת האפשרויות:

מזכיר + חבר ועדה
 מזכיר + מזכיר רזבי
 (אשר מונה כחבר ועדה)

מנין חוקי בוועדת קלפי

אין שינוי בסמכות מנהל הבחירות למנות מזכיר "רזרבי"
כחבר ועדת קלפי במצב של חסר, במצבים שפורטו.

נזכיר – הסמכות לספירת הקולות והכרעה
בנשרות/פסלות נתונה לוועדת הקלפי ולא למזכיר.

עבודת מזכיר הקלפי: כללים שנוספו

- **הגדרת אופן זיהוי הבוחר בידי המזכיר:** המזכיר יזהה את הבוחר על ידי השוואת תצלומו של הבוחר המופיע באמצעי הזיהוי שלו לפניו של הבוחר, תוך כדי עיון בפרטי הבוחר
- **עדכון אמצעי זיהוי:**
  - תעודת זהות (בוטלה הדרישה לתוקף)
  - תעודת מעבר תקפה
  - בנוסף לדרכון, רישיון נהיגה ותעודה צבאית בתוקף.
- ברשימת הבוחרים (באלפון המחיקות) יש לציין את שעת ההצבעה ליד שם הבוחר.
- המשמעות: שדה נוסף באלפון המחיקות.

עבודת מזכיר הקלפי: כללים שנוספו

- **הרחבת/הגדרת תפקידי המזכיר:**

- מסירת מעטפות ההצבעה לבוחר

- רישום פרוטוקולי הקלפי, כולל הערות חברי הוועדה והמשקיפים

- חתימה על הפרוטוקולים, לצד חברי הוועדה

- העברת חומרי הבחירות למנהל הבחירות, **על ידי 2 המזכירים לפחות** (חברי ועדת הקלפי רשאים להצטרף)

פתק הצבעה בכתב יד

פתק כשר בכתב יד לראש הרשות – בעט כחול בלבד.

המשמעות: התאמת הדרישה למצב הקיים ביחס לפתק בכתב יד למועצה.

קלפיות להצבעות מיוחדות

קלפיות מיוחדות

לאחר התיקון

מצב קיים

נוספו הקלפיות המיוחדות הבאות:

באחריות מנהל
הבחירות

קלפי **מקומית** למזכירים וחברי ועדת קלפי
(לא תקף במוא"ז)

- קלפי נגישה מיוחדת
- קלפי במוסדות: דיור מוגן ומעונות
לזקנים (לא תקף במוא"ז)

• קלפי **אזורית** לבעלי תפקידים
ונשים במקלט

באחריות
המנהלת

- קלפי בבתי סוהר ובבתי מעצר
- קלפי בבתי חולים

קלפיות מיוחדות

- כל הקלפיות המיוחדות יפעלו גם בבחירות חוזרות.
- לא תופעל קלפי מיוחדת למגיפת הקורונה.

קלפי מקומית למזכירים וחברי ועדות קלפי (תושבי הרשות)

בכל מתחם קלפיות, מנהל הבחירות יקבע קלפי **אחת** שתשמש גם להצבעת מזכירים וחברי ועדה. מתחם: מבנה או כמה מבנים סמוכים. המשמעות: הקלפי תמוקם בקלפי **קיימת** (רגילה או נגישה מיוחדת).

איפה?

חברי ועדות קלפי (בחלוף 6 שעות) ומזכירים, **שנכללים בפנקס הבוחרים של אותה רשות**

מי זכאי?

רק לאותה רשות מקומית

למי מצביעים?

הצגת אישור זכאות להצבעה + הצבעה במעטפה חיצונית

איך מצביעים?

פרטים
בתקנות

קלפי מקומית למזכירים ולחברי ועדות קלפי (תושבי הרשות)

מנהל הבחירות יקבע ויפרסם את מיקום הקלפיות ברמה המקומית לידיעת המזכירים וחברי ועדות קלפי, וכן יעדכן את המנהלת. ההנחיה היא המידע יפורסם באתר הרשות המקומית ובפורטל מערכת הבחירות.

המעטפות החיצוניות יימסרו למנהל הבחירות בתום ההצבעה (בדומה לקלפיות נגישות מיוחדות ומוסדות)

קלפי אזורית לבעלי תפקידים + נשים השוהות במקלט (שאינם תושבי הרשות)

לפחות 2 קלפיות **בכל נפה**, לפי החלטת משרד הפנים

איפה?

- מנהלי בחירות וסגניהם
- חבר ועדת קלפי (בחלוף 6 שעות) או מזכיר ברשות
שאינו תושב שלה
- עובדי מדינה ושוטרים שנבצר מהם להצביע באזור
מגוריהם בשל מילוי תפקיד ביום הבחירות
- אישה השוהה במקלט לנשים מוכות

מי זכאי?

לכל הרשויות המקומיות

למי מצביעים?

קלפי אזורית לבעלי תפקידים + נשים השוהות במקלט (שאינם תושבי הרשות)

שוטרים – בהצגת **תעודת שוטר** או אמצעי זיהוי
חוקי

איך מצביעים?

יתר המצביעים – בהצגת אמצעי זיהוי **ואישור**
זכאות להצבעה

ההצבעה במעטפה חיצונית

שעות ההצבעה: 6:00-22:00 בכפוף לתקנות

איך מצביעים?

פרטים
בתקנות

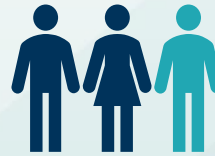
המעטפות החיצוניות יימסרו למנהל הבחירות למחרת יום
הבחירות (בדומה לקלפיות בבתי חולים, בבתי סוהר ובצה"ל)

קלפי לבעלי תפקידים + נשים השוהות במקלט

הרכב ועדות הקלפי

מזכיר + 2 חברי ועדת קלפי עובדי מדינה
או, לפי החלטת המפקח הארצי:
מזכיר + 1 חבר ועדה עובד מדינה + 1 חבר ועדה
כשיר למזכיר

ועדות קלפי מיוחדות לספירת מעטפות חיצוניות

לאחר התיקון

מצב קיים

ניתן למנות **כמה** ועדות קלפי מיוחדות, לכל אחת מזכיר.

ועדת קלפי מיוחדת אחת

הרכב הוועדה: עד 5 **נציגי סיעות שונות** (לפחות אחד מהאופוזיציה)

הרכב הוועדה: עד 5 חברים, מקרב חברי ועדת הבחירות

המשמעות:

- בוטלה החובה שחברי ועדת קלפי מיוחדת יהיו מקרב חברי ועדת הבחירות.
- חברי הוועדה זכאים לתשלום.

ועדת הבחירות

ועדת הבחירות

פרסום הרכב הוועדה

נקבעה חובת פרסום לציבור אודות הרכב ועדת הבחירות (וכל שינוי בו).

ועדת הבחירות: זימון מקוצר

לאחר התיקון

נוספה אפשרות לזימון מקוצר:

- ביומיים שלפני הבחירות: בהתראה של 3 שעות מראש;
- ביום הבחירות: בהתראה של שעה מראש;
- הזימון בהזמנה אישית, בטלפון, במסרון, במברק או בפקס;
- מניין חוקי לישיבה שזומנה בהתראה של פחות מ-24 שעות: מחצית חברי הוועדה.

מצב קיים

זימון לדיוני ועדת הבחירות: בכתב, בהתראה של 24 שעות לפחות.

מניין חוקי לישיבה:
שליש מחברי הוועדה, וכעבור שעה – כל מספר נוכחים.

פנקס הבוחרים (שליפה שניה)

שליפת פנקס בוחרים

הודעת הבחירות

הודעת הבחירות

לאחר התיקון

יש לפרסם את הודעת הבחירות גם באתר האינטרנט של הרשות.

מצב קיים

מנהל הבחירות מפרסם את הודעת הבחירות על גבי **לוחות המודעות ובמשרד הראשי** של הרשות.

חומרי הבחירות

פרוטוקולי מנהל הבחירות

לאחר התיקון

יש לערוך הפרוטוקולים בעותק מקור אחד + צילום העתקים לשר ולמזכיר המועצה.

מצב קיים

יש לערוך את הפרוטוקולים בשני עותקים: לשר ולמזכיר המועצה

עיון בחומרי הבחירות

לאחר התיקון

- העיון לא חייב להיות בנוכחות מנהל הבחירות, אלא **בנוכחות עובד מדינה** שמנהל הבחירות הסמיך לכך.
- העיון יהיה במקום ובשעות כפי שיחליט מנהל הבחירות.

מצב קיים

- החוק מקנה לכל אדם זכות לעיון **בנוכחות מנהל הבחירות** בחומרי הבחירות (למעט פתקי ומעטפות הצבעה שהעיון בהם מחייב צו שופט).

תיקונים נוספים

(אינם בתחום אחריות מנהל הבחירות)

תיקונים נוספים

איזון קלפיות - נקבע הסדר לאיזון כמויות בוחרים בין קלפיות (בדומה לבחירות לכנסת). ההסדר **לא יופעל** בבחירות 2023.

התפטרות מועמד – תוקן הסדר התפטרות מועמד לאחר יום הבחירות מול השר. **אין שינוי** בכללי ההתפטרות לפני יום הבחירות מול מנהל הבחירות.

הסכמים פוליטיים – חובת פרסום הסכמים באתר האינטרנט של הרשות, האחריות לפרסום על מזכיר המועצה (לא קשור להסכם התקשרות בין רשימות לחלוקת מנדטים, המוגש למנהל הבחירות).

יו"ר/חבר "ועדה קרואה" – ביטול האיסור הגורף להתמודד, והחלת הסדר התפטרות/יציאה לחופשה.

תיקונים נוספים

השגות על פנקס הבוחרים – שינוי מועדים בהליכי בקשה לשינוי רישום בפנקס הבוחרים מטעם תושבים ומועמדים.

רשימה מנועה – שינוי מועדים בהליכי קביעת רשימה מנועה להתמודד בשל מטרות פסולות.

הגבלת הזכות להיבחר – התאמת מועדי התפטרות/יציאה לחופשה בבחירות מיוחדות.

מילוי מקום חבר ועדת בחירות - מ"מ חבר ועדה רשאי להשתתף בישיבות במקומו של חבר הוועדה שנעדר מהישיבה (הבהרת המצב החוקי).

מידע לציבור (באינטרנט) – הוסדרה זכות הציבור לקבלת מידע באינטרנט אודות מיקום הקלפי, וכן בקשה להסרת המידע.

תיקונים נוספים

שכר עובדים – התאמת הוראות השכר לעובדים במשק ביום השבתון בהתאם לבחירות לכנסת + התאמת הוראות דיני העבודה להעסקת בעלי תפקידים ועובדים בבחירות.

מועמד יחיד לראש הרשות בבחירות מיוחדות – במצב שהוגשה הצעת מועמד לראש רשות אחת בלבד, יכריז מנהל הבחירות על המועמד כנבחר (ביטול הסדר הפתק הירוק).

ממלא מקום ראש מועצה אזורית – במצב בו ראש מועצה חדל לכהן שנה או פחות לפני מועד הבחירות הכלליות, תבחר המועצה מקרב חבריה ממלא מקום לראש המועצה עד למועד הבחירות (התאמה למצב החל ברשומ"ק).

חוק מימון בחירות – תיקונים שונים.

בהצלחה!

